

ITEM No. 6526/56

KK
June 28
XIII-1249/E

HUNGARY

AGRICULTURE
Machinery

/0200/
/0205/

INDUSTRY
Artisans

/1700/
/1701 a/

"NEW COURSE" PRIVATE FLOUR MILL IN TISZAJENŐ TAKEN OVER BY
REGIME.

SOURCE SALZBURG: A 24-year-old farmer's son from TISZAJENŐ.

DATE OF OBSERVATION: Up to May 13 1956.

ENGLISH SUMMARY: Under the Imre NAGY Regime, the owner of a local flour mill received a license for grinding wheat and corn with one machine. Early in 1956, the local kolkhoz management claimed the machine for their own purpose, and took it over early in April 1956. The local Party secretary and the machinist are now engaged in a joint business paying to the kolkhoz only a part of the income, and splitting the rest between themselves.

EVALUATION COMMENT: This is a typical -- although UNCONFIRMED -- example of the fate of a private enterprise founded during the implementation of the so-called New Course.

It has often happened that flourishing small private enterprise were again confiscated by local authorities. This report eloquently describes the difference between the general rules emphasized by the Communist press and the measures practiced by local authorities. Although some cases of similar abuses have been redressed, it is difficult to believe that all such injustice of the local authorities will be repaired.

All names given are UNCONFIRMED.

X X X

MEDGYESI Ferenc volt malomtulajdonos NAGY Imre kormányra-

/over/

jutása után megkísérelte, hogy újra ipart űzhessen. TISZAJENŐI házában volt egy darálója, ami a malom államosításakor -- akkor is a lakásban feküdve -- elkerülte az államosító közegek figyelmét. MEDGYESI tehát beadta az iparendély iránti kérvényt. Elég soká, 1954 végéig tartott, amíg megkapta az iparendélyt daráló ipar gyakorlására.

Mivel az államosított malmot még 1951-ben leállították, a darológépnek sok dolga akadt a környéken. Az emberek ismerték MEDGYESIt még malomtulajdonos korából s szívesen jöttek hozzá darálni valóval.

A daráló jó foglalkoztatottsága azonban veszére vált MEDGYESINEK: a közeli tsz. vezetői megirigyelték a "kulák" üzletét, s 1956 elején kigényelték a darológépet a tsz. számára. A járási tanács helyt is adott a kérelemnek, 1956 április elején hirtelen bizottság szállt ki SZOLNOKRól, közölték MEDGYESIvel hogy "közérdek"-ből a tsz.-nek utalták ki a darálót. Lefoglalták még a darálóban éppen benne levő kukoricát is, mindent felraktak a tsz. ott várakozó szekereire s elvitték.

A tsz.-ben aztán BALÁTI /FNU/ brigádvezetőt -- volt kovácslegényt -- bízták meg a daráló kezelésével. BALÁTI maga mellé vette "társnak" NAGY Zsigmond párttitkárt, azaz részelteti őt a haszonból. A daráló ugyanis -- dacára annak, hogy most "köztulajdonban" van -- elég szép hasznot hajt BALÁTI és NAGY Zsigmondnak. A darált terményekből vámot vesznek, s ebből nem mindent adnak le a "közösbe," vagyis a tsz.-nek, a fő haszon azonban ott mutatkozik, hogy gyakran egyáltalán elfelejtik beírni a darált terményt, s akkor az egész jövedelem nekik marad. A tsz.-ben hallatszanak már hangok ez ellen a gazdálkodás ellen, egyelőre azonban senki se mer fellépni a párttitkár és barátja ellen.

End.